

ANÀLISIS PRESSUPOSTOS 2020 GENERALITAT DE CATALUNYA

1.- INTRODUCCIÓ. CONTEXT POLÍTIC I ECONÒMIC

Des de l'any 2017 Catalunya pateix una situació d'inestabilitat política amb episodis d'inseguretat jurídica, a conseqüència del rumb marcat pel Govern independentista que va decidir trencar amb l'ordre constitucional i l'estat de dret aprovant les lleis de desconnexió el 6 i 7 de setembre, i proclamant la independència el 27 d'octubre.

La falta d'estabilitat política ha generat inseguretat i incertesa en la nostra economia provocant, per exemple, el trasllat de més de 3.500 seus socials i fiscals d'empreses a altres indrets de l'Estat i una sortida precipitada de dipòsits en el període de finals del 2017 i inicis del 2018, així com la pèrdua d'inversions anunciades per algunes companyies i projectes econòmics i institucionals que han triat altres destinacions més adequades.

Els fets ocorreguts a la tardor del 2019, un cop coneguda la sentència del procés, no han ajudat a millorar la imatge i la reputació del país que ja fa massa temps que està en precari, sense pressupost, i amb un Govern que no governa i no esmerça els recursos ni els esforços ni la recerca d'aliats necessaris per a aquells problemes i reptes que té per endavant, ni els més acucians com les creixents llistes d'espera sanitàries i la pobresa infantil, ni els crucials a mig i llarg termini de la nostra productivitat, sostenibilitat i model de creixement.

Des de l'any 2011 el Govern de la Generalitat no negocia amb l'Estat millores per Catalunya. No ho ha fet, dins el marc del Consell de Política Fiscal i Financera, per un nou sistema de finançament que havia d'entrar en vigor l'any 2014 i tampoc de manera bilateral. És cert que en els anys del Govern Rajoy, el PP no ha facilitat aquests espais de trobada, tampoc.

Tanmateix, no ha estat fins l'arribada de Pedro Sánchez a la Moncloa que la Generalitat ha trobat un interlocutor amb qui dialogar i negociar. De fet, a l'estiu del 2018, es van posar en marxa les comissions bilaterals i mixtes Estat-Generalitat que estaven inactives per iniciar diversos treballs. La feina portada a terme per aquestes trobades es va veure reflectida en la proposta de pressupostos que l'Estat va plantejar per al 2019 on s'incorporaven inversions per Catalunya de 2.261M€ i millores de les transferències en 1.409M€, amb el pagament de deutes pendents com els de Mossos o l'addicional 3a de l'Estatut.

Tot i així, ERC i JXC van presentar esmenes a la totalitat als PGE 2019 provocant que no tingués els suports suficients per aprovar-los i, per tant, precipitant la convocatòria de les eleccions generals el 28A.

L'economia catalana segueix creixent a ritmes moderats com ho fa l'economia espanyola i l'europea. Però mostra símptomes de declivi relatiu en relació a territoris de similar potencial, que seria un error desoir. Aquests símptomes de declivi s'han acostat a l'alarma en els moments en què més s'ha radicalitzat el moviment independentista, que en els darrers temps ha estat un dels principals factors de risc econòmic.

2.- PRESSUPOSTOS 2020

A Catalunya no comptem amb pressupostos des del 2017, han encalcat una pròrroga darrera l'altra des d'aleshores. També per aquest 2020 mentre no se n'aprovin uns de nous. Durant aquests tres anys, la unitat independentista ha servit per alimentar un moviment social i desafiar l'estat de dret devaluant les nostres institucions, i per apuntalar una presidència molt impopular, però no per resoldre els nostres problemes socials, econòmics, mediambientals i culturals, que ja fa temps que no poden esperar.

Al març del 2019 el Govern de la Generalitat, sense aprovar-los en el Consell Executiu, va presentar a la premsa una proposta de pressupostos que mai es va registrar al Parlament. Enguany, la proposta per als pressupostos del 2020 compten amb el suport de Catalunya en Comú-Podem i, per tant, tenen assegurada la seva aprovació, sempre que la fràgil coalició independentista no se segueixi esquerdant.

Cal recordar que al PSC se'ns ha exclòs de qualsevol negociació. Tan sols vàrem assistir a una primera reunió al mes de setembre i des d'aleshores no hem tingut cap contacte formal amb el Departament d'Economia.

2.1. INGRESSOS

Analitzarem les diverses vies de les que disposa el Govern de la Generalitat per augmentar els ingressos: fiscalitat, sistema de finançament autonòmic i PGE.

A.- FISCALITAT

a.1. REFORMA FISCAL: El Govern ha pactat amb Catalunya en Comú-Podem una reforma fiscal en la línia que hem defensat sempre des del Grup Parlamentari PSC-Units per Avançar. De fet, la proposta s'ajusta a la que ja vàrem presentar conjuntament PSC i CatSiQueesPot com a esmenes a la llei de mesures 2017 i que no es varen aprovar.

Nosaltres sempre hem defensat que cal demanar un esforç fiscal més gran a aquell qui més té, més guanya i més hereta, així com a qui més contamina.

La proposta que incorpora la llei de mesures comportarà una recaptació total de 552M€ anualment, ara bé, per a l'any 2020 només serà de 172'64M€.

Cal recordar, per exemple, que l'any 2017 van crear nous impostos (begudes ensucrades) i van fer petites modificacions als ja existents, comportant una recaptació major de 110M€, molt similar a la que aconseguiran enguany.

Els acords als que han arribat són els següents:

IMPOST	Modificació	RECAPTACIÓ 2020 en M€
IRPF	reducció trams baixos, creació nou tram i augment tipus 90.000-120.000€ i augment del	0

	tipus al tram 120.000-175.000€. TOTAL recaptació 2020: 0€	
Successions	Eliminació de bonificacions a herències amb patrimoni preexistent	47'44
Transmissions i AJD	Modificació impost hipoteques	0'55
Establiments turístics	Augmenten els tipus	10'30
Habitatges buits	Reducció bonificacions als propietaris d'habitatges buits que facin lloguer social	0
Begudes ensucrades	25% augment tipus	3'19
Instal·lacions medi ambient	Dirigit a empreses energètiques i telefòniques	72'56
Emissions vehicles		38'60
TOTAL		172'64

CRÍTICA: podrien haver pactat aquesta reforma amb anterioritat per tal de generar una major recaptació l'any 2020. De fet, aquestes propostes estaven sobre la taula des del 2016 i s'han anat aprovant en diverses mocions l'any 2018 i 2019. Per tant, el Vicepresident Aragonès podria haver-se anticipat i acordat una reforma fiscal que permetés comptar amb aquests 552M€ enguany i no haver d'esperar l'any 2021.

Seguim sense veure cap reducció o eliminació dels beneficis fiscals, una demanda que fa anys que demanem. Cal eliminar beneficis i excepcions.

Probablement es podria recaptar més si, a més d'haver-s'hi posat abans, no se centrés només la reforma en augmentar tipus, sinó també en eixamplar les bases fiscals, reduint el marge de les excepcions, el frau i l'el·lusió fiscal, i buscant més acords per a una major eficiència federal entre tots els nivells de l'administració.

A.2. FRAU FISCAL

L'any 2014 el Sindicat de tècnics d'Hisenda GESTHA va presentar un estudi que havia realitzat conjuntament amb la Universitat Rovira i Virgili sobre el frau fiscal. En aquest estudi s'afirma que el frau i l'evasió fiscal a Catalunya suposen un 24'6% del PIB, és a dir, entre **16.000 i 18.000M€**. Una de les maneres d'atacar el frau és augmentar la coordinació entre les administracions estatals i autonòmica. Cal recordar que l'art. 204.2 de l'EAC obliga a la creació d'un **Consorci Tributari** amb una participació paritària entre la Generalitat i l'Estat, i que els governs independentistes no han volgut posar en marxa. Clarament, aquí tenim molta feina per endavant, i només cal la voluntat política de fer-la.

Per tal de tenir més dades concretes sobre el frau fiscal, el Govern de la Generalitat va encarregar l'any 2014 un estudi per analitzar quina és la bretxa fiscal a Catalunya, és a dir, la diferència que trobem entre la recaptació real i la recaptació potencial dels impostos que gestionem.

La xifra total que va aparèixer va ser de **789M€** que es perden entre diferents impostos: successions, patrimoni, ITPAJD i estades turístiques. Queda clar que hi ha marge de millora pel què fa als ingressos sense haver de crear-ne de nous o pujar-ne d'altres. Per tant, cal fer una feina important per millorar la lluita contra el frau amb mesures portades a terme des de l'Agència Tributària de Catalunya, en primera instància ja que és qui gestiona aquests impostos.

Una de les propostes que hem fet al Govern des de fa temps és que doti a l'ATC dels instruments i els recursos humans necessaris per a portar a terme aquesta tasca. L'any 2017 l'ATC va internalitzar les tasques que fins aleshores feien les oficines liquidadores dels registradors on hi treballen prop de 300 persones. Avui l'ATC, 3 anys més tard d'aquella decisió no ha cobert les places necessàries per poder dur a terme les tasques d'inspecció amb les garanties que donaven les oficines liquidadores.

Una prova d'això és que de les 24 places que van sortir per inspectors fiscals a l'ATC l'any 2018, a la prova final només hi havien arribat 5, per tant, no cobrirem les necessitats tributàries que té la pròpia ATC.

El govern català, en coherència amb la història del nacionalisme català dels darrers 40 anys i les famílies que el lideren, no s'ha pres mai prou seriosament la lluita contra el frau fiscal.

B.- PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT

És molt important que el Govern de l'Estat aprovi els Pressupostos per al 2020, hem de recordar que actualment estan prorrogats els darrers pressupostos de Mariano Rajoy.

Uns nous pressupostos poden suposar per a Catalunya, seguint amb la línia dels presentats per al 2019, un augment significatiu en les inversions, que comportaven aleshores més de 2.261M€ o una millora en les transferències de 1.409M€.

No comptar amb pressupostos a l'Estat significa menys recursos per a Catalunya. Cal tenir en compte que aquesta via és molt important per a Catalunya.

Sovint els independentistes ens diuen que no cal que s'aprovin els PGE perquè l'execució en relació a les inversions és molt baixa, d'un 10% diuen constantment. Doncs bé, el Ministeri d'Hisenda m'envia l'execució dels darrers anys per contra argumentar (Annex 1).

En resum, és la següent:

ANY	Pressupost executat inversions
2015	70'62%
2016	56'43%
2017	80'91%
2018	57'67%
2019	31'79% (pendent de tancament)

Sistema Finançament autonòmic CATALUNYA

Des de l'any 2014 el Sistema de Finançament autonòmic està caducat. Des d'aleshores ni el Govern del Mariano Rajoy ni els independentistes a Catalunya han volgut negociar un nou sistema que de ben segur hauria millorat els nostres ingressos. Cal insistir al Govern en la necessitat de negociar-ne un de nou, d'assistir als Consejos de Política Fiscal i Financera, per tal de fer real aquest diàleg del què tant parlen i que tant poc practiquen.

Recursos provinents del SFA

ANY	Quantia
2018	19.169M€
2019 inicial	19.308M€
2019 amb actualització	20.183M€
2020	21.295M€

La proposta per aquest any 2020 suposa un increment d'un 10'29% respecte l'inicial del 2019, i un 5'22% respecte l'actualització del mateix any.

2.2. DESPESES

La proposta de pressupostos que presenta el Govern i Catalunya en Comú-Podem planteja un augment de la despesa de 3.070M€ en relació al pressupost inicial del 2017, amb un augment del 17'3%, segons les dades que han facilitat.

Aquesta xifra l'hem de posar en qüestió ja que per saber si realment aquests 3.000M€ són reals, és a dir, són més i nous recursos per gastar l'any 2020, cal que analitzem dos elements:

- a) Els increments de crèdit que el Govern ha anat fet des de la presentació inicial del pressupost 2017, i que han estat diverses.

Des de la presentació inicial dels pressupostos del 2017, el Govern de la Generalitat ha hagut d'incorporar diverses quanties per fer front a necessitats diverses. Posaré uns exemples, per tal de rebatre aquests 3.070M€, basant-nos en informes del propi Departament d'Economia.

El suplement de crèdit que es va aprovar per al 2019, com a increment en relació al pressupost inicial del 2017 era de **2.275'6M€**. D'aquests, 1.039M€ correspon a despeses de personal (retribucions i paga extra, entre d'altres) i 1.235'9 a altres despeses, sobretot en l'àmbit de l'educació i la salut.

A aquest suplement aprovat per al 2019, caldria afegir l'acord pel pagament 60% paga extra del 2013 que són **323M€** per al 2020.

Per tant, ja estaríem segons lo aprovat i acordat en: **2.598,6M€** condicionats en el pressupost del 2020, que no són programes o recursos nous. I encara ens faltaria conèixer els increments que s'hagin pogut fer durant el 2019.

- b) Els pressupostos executats i liquidats en el 2017, 2018 i 2019 per veure el què realment han gastat.

(sempre es fa referència a despesa no financera)

Pressupost inicial 2017	24.442M€
Pressupost inicial 2020	27.512M€
Diferència	3.070M€

Pressupost liquidat 2017	27.647M€
Despesa desplaçada	1.086M€
Pressupost liquidat 2018	28.560M€
Despesa desplaçada	776'4M€

Despesa no financera executada nov 2019	27.754M€
--	-----------------

Sense analitzar les dades del pressupost executat del 2019, que encara no el tenim sencer, ja podem comprovar amb els pressupostos liquidats del 2017 i del 2018 que les xifres que resulten estan per sobre de la proposada en el pressupost inicial del 2020. I si sumem les obligacions reconegudes no finançades, és a dir, la despesa desplaçada que suma un xifra de **1.862'4M€**, estem molt per sobre del què ens proposen per al 2020.

En l'informe d'execució que elabora el Departament d'Economia corresponent al mes de novembre del 2019, el resultat de les despeses no financeres definitives és de **27.754M€**. Mensualment, les despeses tenen un augment aproximat de 2.000M€, per tant, aquesta xifra pot augmentar considerablement.

Amb aquestes dades encara provisionals, podem afirmar que la proposta inicial per al pressupost del 2020 és inferior a l'executat a novembre de 2019, per tant, aquests 3.070M€ no són nous recursos disponibles per gastar.

2.3. DEUTE

El deute de la Generalitat segueix creixent, sense portar a terme cap gran inversió o projecte pel país. Cal deixar palesa la diferència amb el Govern d'esquerres.

Comparatiu 2003-2019

2003	10.918		
2004	12.259		
2005	14.544		
2006	14.873	→	24.000 M€
2007	15.776		
2008	20.825		
2009	25.661		
2010	35.616		
			Govern Entesa. 8 anys
2011	44.095		
2012	52.372		
2013	58.191	→	43.907 M€
2014	64.466		
2015	72.659		
2016	76.274		
2017	77.495		
2018	79.523		
			Governs independentistes

3.- PROPOSTES PSC-UNITS PER AVANÇAR

Analitzant aquests anys de desgovern independentista, en el que no s'ha posat a les persones al centre de les polítiques públiques, des del grup parlamentari socialistes-units per avançar proposem algunes mesures, tant a la part dels ingressos com de la despesa.

3.1.- PER LA PART DELS INGRESSOS

- Reforma de l'administració. A Catalunya fa molts anys que es parla d'aquesta reforma però no s'ha portat mai a terme. Una reforma que tocaria per esdevenir una administració més modera, innovadora, digital i propera al ciutadà.
- Racionalització de la despesa. Cal treballar el pressupost en base 0 per tal que puguem qüestionar programes que segur han perdut el sentit pel pas del anys i per tant, cal eliminar, i en canvi, innovar perquè es puguin incorporar d'altres nous que responguin a les necessitats i reptes del moment. Aquest exercici no el

va fer el Govern dels millors ni els posteriors governs independentistes. És clau analitzar l'impacte de les polítiques públiques per racionalitzar la despesa.

- Replantejament d'organismes estèrils com el comissionat del 155, o racionalització del paper dels serveis que prestem a l'exterior on actualment hi actuen diversos departament: exteriors, comerç, turisme, empresa.
- Revisió del model de concertació en salut.

- Pacte per l'eficiència federal. En un model federal no hi ha duplicitats en la prestació del servei. És clau que cada administració porti a terme els serveis que li corresponen per ser més eficients. La col·laboració i cooperació és clau per comptar amb un sistema federal eficient.

3.2.- PER LA PART DE LES DESPESES

En la part de les despeses, considerem prioritari les següents polítiques (car revisar-ho):

- Educació. Igualtat d'oportunitats. Anglès
- Salut. Primària i llistes d'espera
- Violència de gènere
- Política industrial. Digitalització. Intel·ligència Artificial
- Emergència climàtica
- Infraestructures